

Kuva: Tahko.com

TAHKON REITISTÖJEN OPASTUKSEN PERIAATTEET

28.10.2024 / Sweco Finland Oy

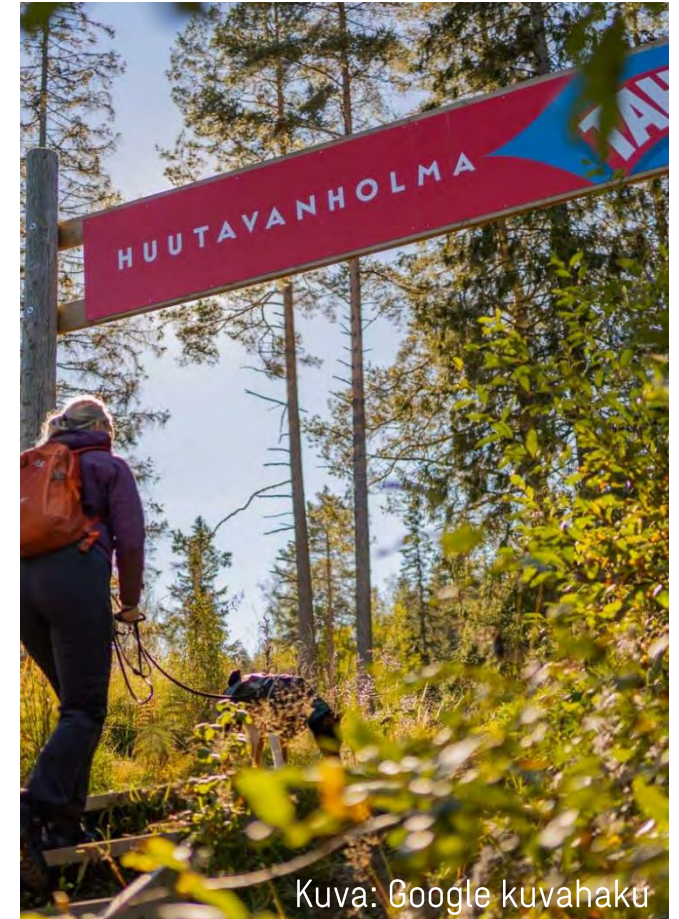
Euroopan unionin
osarahoittama

YLEISTÄ OPASTUKSEN SUUNNITTELUSTA

Opasteet ja opastekokonaisuudet suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja kohteeseen sopiviksi. Erilaiset opastetyypit muodostavat malliston/opasteperheen, johon kuuluvat opasteet toimivat ja palvelevat käyttäjää eri ominaisuuksin.

Opastekokonaisuuden suunnittelun pääsisällöt:

- Opastekokonaisuuden konsepti
- Graafinen suunnittelu ja muotoilu
- Sisältösuunnittelu
- Sijoitussuunnitelmat
- Turvallisuus
- Toteutus ja ylläpito

Kuva: Google kuvahaku

OPASTUKSEN KONSEPTI

Opastekokonaisuuden konseptissa tulisi huomioida yleisellä tasolla ainakin seuraavat asiat:

- Opastuksen toteutustapa (digitaalinen, maastomerkintä, paperikartta)
- Digitaalisessa ympäristössä käytettävä alusta
- Maastossa käytettävät opastetyypit
- Sesonkien huomioiminen osana kokonaisuutta (mm. talvikauden ja sulan maan opasteet)
- Kohderyhmien huomioiminen osana kokonaisuutta

Lisäksi opastuskokonaisuuden konseptissa tulee huomioida asiakkaan koko palvelupolku, joka alkaa yleensä jo ennen varsinaista päätöstä kohteesta. Näin ollen ensimmäinen tieto reiteistä ei monesti välity edes kohteen omien kanavien kautta. Kokonaisuudessa onkin vähintään yhtä tärkeää huomioida reittitietojen integroiminen eri alustoille kuin miettiä aluesivustolta löytyvän karttapalvelun tai maastossa toteutetun fyysisen opastuksen kautta välittyvää asiakaskokemusta.

Reitin käyttäjän palvelupolku (Lapin AMK)

Kuva: Google kuvahaku

OPASTUKSEN KONSEPTI

Opastekokonaisuuden konseptin periaatteet Tahkolla:

Tahkon reittien opastekokonaisuuden konsepti sisältää sekä digitaalisessa ympäristössä että fyysisesti maastossa reittien varrella toteutettavan opastuksen seuraavasti:

- 1) Digitaalinen karttapalvelu
 - Digitaalisen karttapalvelun tuottajaksi on kilpailutettu ja valittu Zoneatlas Oy ja heidän karttatuotteensa
 - Alustalle tulee erikseen loppukäyttäjää ja ylläpitoa varten olevat digituotteet
 - Alustan kautta saadaan tuotettua paperikartat
- 2) Maastomerkinnät
 - Suunnitellaan opastuksen periaatteet ja toteutustapa kaikille Tahkon alueella oleville reiteille
 - Aluerajaus on opastuksen osalta määritetty kattamaan Tahkon matkailualue ja Nilsiä suuntaan Simolaan asti

Lisäksi opastuskokonaisuuden konseptissa huomioidaan seuraavat asiat:

- 1) Sesongeista (kesä/talvi) johtuvat toisistaan poikkeavat opastustarpeet
 - Digitaaliselle alustalle rakennetaan eri tuotteet kesä- ja talvireiteille (lajikohtaiset reitit saadaan myös)
 - Maastomerkinnöissä kesä- ja talvireitit opastetaan eri pohjaväriyksellä olevilla opasteilla
- 2) Eri kohderyhmien poikkeavat opastustarpeet
 - Eri lajien poikkeavat opastustarpeet huomioidaan käytettävissä tekstisisällöissä sekä maasto-opasteiden sijoittamisessa
 - Tekstisisällöt tuotetaan kieliversioina (suomi/englanti)

Kuva: Google kuvahaku

OPASTETYYPIT

Tahkon reiteillä fyysisesti maastossa käytettävät opastetyypit:

- **Koontiopaste ja infotaulu (ml. lähtöportti):** Koontiopasteesta/infotaulusta saa käsityksen koko alueen mittakaavasta ja etäisyyksistä. Opasteen tietojen avulla käyttäjä voi tutkia mahdollisia kohteita ja suunnitella kuljettavan reitin.
- **Reittiopaste:** Reittiopaste on pienempi kuin koontiopaste. Se sisältää tarkemmalla mittakaavalla olevan kartan, joka näyttää reitin/lähireittien opastuksen, palvelut ja reittien pituudet.
- **Suuntaopaste (viitta):** Suuntaopaste auttaa käyttäjää pysymään oikealla reitillä näyttämällä reitin oikean kulkusuunnan. Käytetään risteyksissä ja kohdissa, joissa reitin jatkuminen on epäselvää.
- **Reittivahvenne / reittimerkintä:** Tahkolla käytetään reittimerkintänä betonijalustalle asennettavaa terästolppaa, johon tulee alumiinilaatta kaksipuolisena. Teemareitti (esim. Rahasmäen reitti) kuvataan lisäksi tolpassa värikoodilla
- **Erikoisopaste:** Tarkoittaa pääsääntöisesti lajikohtaisia opasteita (mm. tiukka mutka, jyrkkä alamäki, kivikko, jne.), turvallisuuteen liittyviä opasteita (mm. pelastautumisohjeet), käyttö- ja toimintaohjeet (mm. taukopaikat) sekä käyttörajoitteet (mm. luonnonsuojelualueet).
- **Yksittäinen palvelu:** Yksittäisen palvelun merkki kertoo käyttäjälle tarkennetun tiedon esim. WC, laavu, kota, esteetön kulku tai kaupallinen palvelu.
- **Kohdeopaste:** Kohdeopaste kertoo jonkun spesifin kohteen esim. nähtävyys tai näköala sijainnin. Opasteen yhteyteen voidaan lisätä myös infotaulu kertomaan tarkemmin kohteen historian, erityispiirteet, taustan ja tarinan. Valittuihin kohteisiin (näkötorni, Huutavanholman portaat ja Mäkiaution rotkon kota) merkitään sometus- ja selfiepaikka.

Kuva: Google kuvahaku

Tahkon rinteille voitaisiin toteuttaa matkailukeskukseen hyvin näkyvät, valaistut TAHKO - kirjaimet. Nämä olisivat Tahkon maamerkki ja sometukseen houkutteleva kohde

Euroopan unionin
osarahoittama

OPASTUSIDEOITA

Esimerkkejä erilaisten opaste-elementtien toteutuksista muualta Suomesta ja maailmalta (Google kuvahaku):

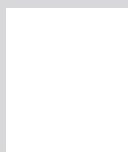
Infotauluja:

Koontiopasteet:

Suuntaopasteet ja vahventeet:

OPASTUSIDEOITA

Muita ideoita reitin käyttäjien sitouttamiseen Suomesta ja maailmalta (Google kuvahaku):

Tahkolla selfie- ja sometuskohteita voidaan toteuttaa mm. näkötornille, Huutavanholman porrastasanteelle, Mäkiaution rotkon laavun yhteyteen sekä Rahasmäen reitin varrella sijaitsevalle kaivoslammelle

Euroopan unionin
osarahoittama

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA MUOTOILU

Graafisessa suunnittelussa ja muotoilussa tulisi huomioida yleisellä tasolla ainakin seuraavat asiat:

- Visuaalinen muotokieli ja rakenteellinen muotoilu
- Väritys
- Typografia
- Piktogrammit
- Opasteiden materiaali ja rakenne

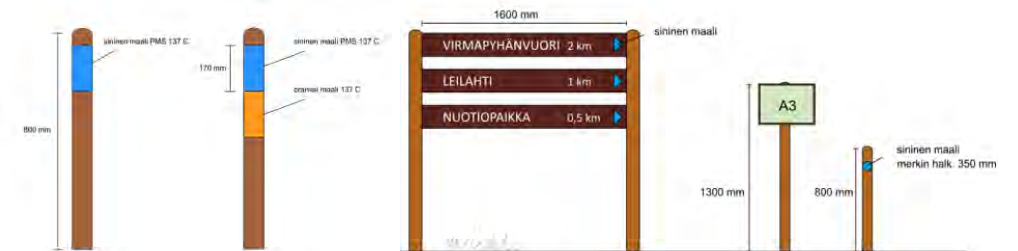
Lisäksi opasteperheen suunnittelussa on oleellista huomioida esteettömyys. Kokonaisuutena esteettömyyden voidaan katsoa sisältävän mm. väritys, typografia, lasien ja paperimateriaalin mattapintaisuus sekä mahdollisesti muut fyysisen esteettömyyden muodot ja erikoisopasteet. Opasteiden tulee olla myös hyvin näkyvissä ja pääsy opasteen luo esteetön.

OPASTEET

OPASTAULU

Esimerkkejä opasteiden malleista ja toteutustavasta (Jämsänjoen rantareitti, Sweco Finland Oy)

NUOLIOPASTE

OPASTAULU

REITTI-MERKKI

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA MUOTOILU

Graafisen suunnittelun ja muotoilun periaatteet Tahkolla:

- Opasteissa huomioidaan Tahko-brändin mukainen visuaalinen ilme niin värityksen kuin typografian osalta
- Värityksen osalta huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus (kontrasti/näkyvyys) seuraavasti:
 - Yleisten saavutettavuusvaatimusten mukaisten väriyhdistelmien käyttö
 - Opasteiden näkyvyys ja havaittavuus eri vuorokauden- ja vuodenaikoina
- Piktogrammeina eli reittien käyttöä ja palveluita kuvaavina kuvioina käytetään standardoitua SFS 4424 ulkoilun ja liikunnan merkit –merkkiperhettä
 - Symboleina käytetään kävelyä ja maastopyöräilyä kuvaavia symboleja
 - Teräksinen opastetolppa asennetaan betonijalustalle ja tolppaan kiinnitetään symbolit sisältävä alumiininen reittimerkki molemmin puolin sekä lisäksi värikoodilla (maalaus tai teippaus) merkitään kuljettava reitti (esim. Rahasmäen reitti)
 - Rinnealueille ei asenneta tolppia
- Opasterakenteiden materiaalina käytetään ajan ja sään kestävästä metallia. Toteutuksena on alumiininen opastelevy, joka kiinnittyy terästolppaan
 - Suuntaopasteisiin tulevat infot toteutetaan uv-suojattuna mattapintaisena teippauksena
 - Koontiopasteiden ja infotaulujen sisällöt toteutetaan joko painamalla sään kestäväälle polypropyleeni kennolevylle tai uv-suojattuna mattapintaisena teippauksena metallilevylle
- Sesonkien (kesä/talvi) erilaisen opastustarpeen osalta jää mietittäväksi halutaanko opasterakenteissa huomioida opasteiden helppo irrottaminen tai peittäminen sesonkien välillä.

Kuva: Google kuvahaku

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA MUOTOILU

Ehdotus käytettävän opasteperheen graafisesta ilmeestä:

Mallikuva sulan maan reittiopasteissa käytettävästä värikysestä:

Mallikuva talvikauden reittiopasteissa käytettävästä värikysestä:

Suuntaopasteet (viittamallit):

- Kaikki vanhat opasviitat poistetaan opastuksen uudistamisen yhteydessä
- Uusissa sulan maan opasteissa käytetään ruskeapohjaista viittaa, jossa on maininta kohteesta ja etäisyys kohteeseen. Kiinnitys metallitolppaan, jolla on betonijalusta
- Uusissa lumisen ajan (talvi-) opasteissa käytetään sinipohjaista viittaa, jossa on maininta kohteesta ja etäisyys kohteeseen. Kiinnitys metallitolppaan, jolla on betonijalusta
- Viittoihin merkitään kohde jonne viitta ohjaa, etäisyys kohteeseen sekä reitin kulkumuodot
- Erityisen tärkeää on huomioida kausipoisto rinnealueilla, jossa reiteille ohjaamista ei saa olla laskettelukauden aikana
- Tahkon kuntoportaille tulee ohjata näkyvästi sekä portaiden ala- että yläpäästä

SISÄLTÖSUUNNITTELU

Karttojen sisältösuunnittelussa tulisi huomioida ainakin seuraavat asiat:

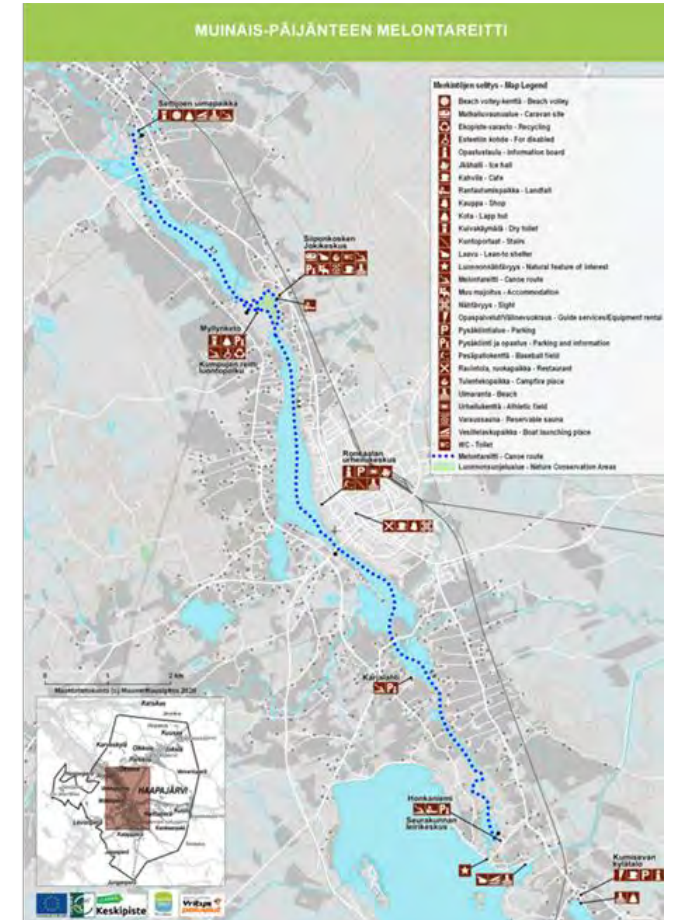
- Aineiston paikkatietopohjaisuus
- Mittakaava(t) huomioiden eri opastustarpeet ja karttapohjat
- Näytettävän informaation määrä
- Karttapohjassa käytettävä väritys ja eri karttakokonaisuuksien ja/tai mittakaavojen värikoodaus huomioiden esteettömyys

Infotaulujen tekstimateriaalit:

- Tarinallistaminen opastuksen yleisteksteissä
- Kohderyhmän huomioiminen tekstisisällössä
- Muuttuvien tietojen päivittämisen helppous

Lisäksi sisältökokonaisuudessa on oleellista huomioida mm. seuraavat asiat:

- Kieliversiot ja niiden toteutuksen muodot
- Reittejä koskevat esteettömyystiedot tulee eritellä selkeästi reittikuvauksissa
- Reittilinjauksien ja kuvauksien ohella tulee tuoda esille myös reittien vaativuustiedot hyödyntäen Suomen Ladun ja Pyörämatkailukeskuksen virallisia luokitteluja
- Karttapohjissa tulee määrittää sallitut parkkipaikat
- Käyttäjäseurannan ja palautteen kerääminen opastuksen ja reittien kehittämiseksi

OPASTAULUJEN TOTEUTUS

Opastaulujen sisältö:

- Opastauluun sijoitetaan kartta reittikokonaisuudesta ja "Olet tässä" -täppä. Lisäksi opastaulun paikan nimi
- Turvallisuusohjeet (112-hätännumero, paikannuspisteen koordinaatit ja toimintaohjeet hätätilanteessa)
- Yleisiä sääntöjä ja suosituksia reitillä liikkumiseen tai retkietiketti
- QR-koodi digikarttaan
- Tasku / paikka ajankohtaisille tiedotteille

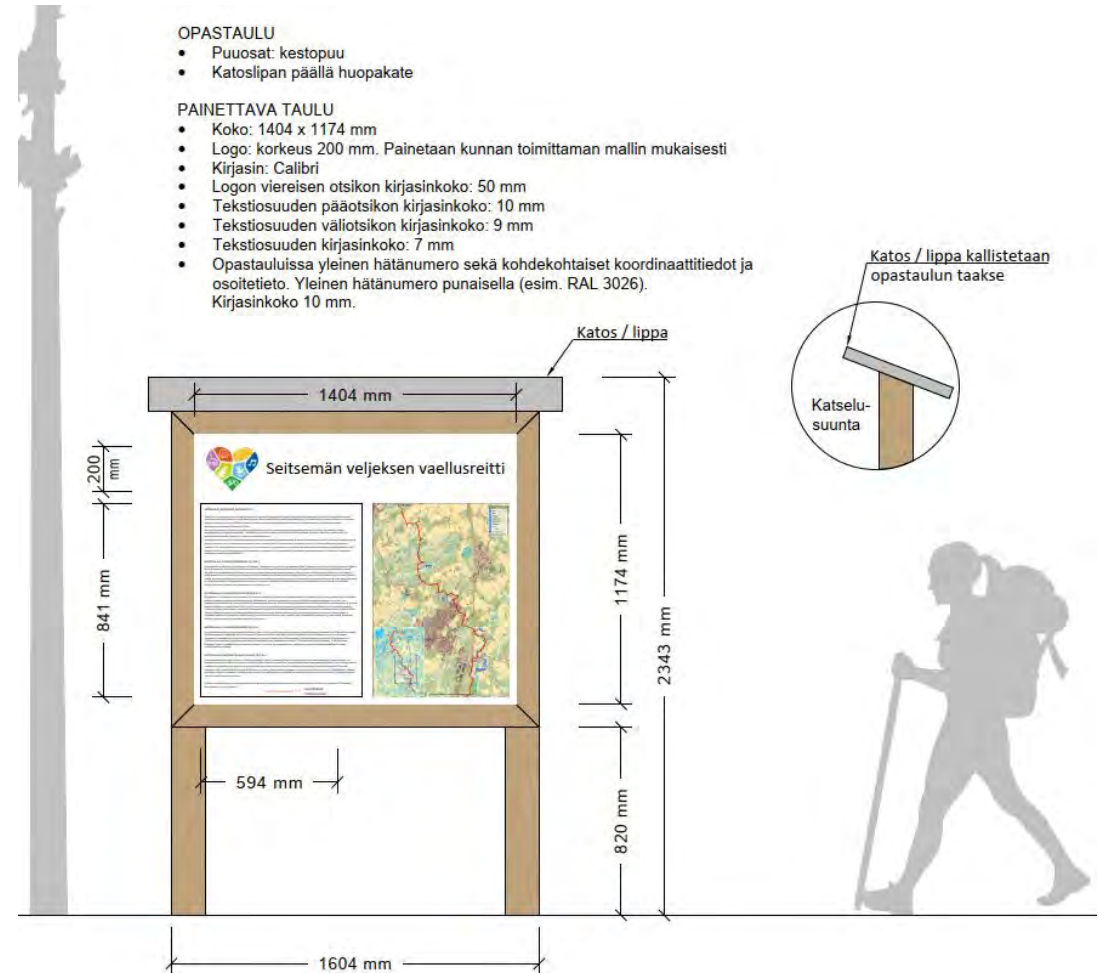
Opastaulujen materiaali:

- Paineekyllästetty puu materiaaliksi ja taulun päälle sadelippa
- Muovikalvo suojaamaan kosteudelta

Opastaulujen sijoittelu:

- Reittien lähtöpisteisiin ja taukopaikkojen yhteyteen
- Tärkeimpiin risteyskohtiin
- Tahkon kuntoportaiden ala- ja yläpäähän
- Saarikohteisiin

- Keskeisille paikoille sijoitetaan lisäksi kaksi digitaalista opastaulua

Esimerkki opastaulun toteutuksesta, Seitsemän veljeksien reitti
Nurmijärvellä, Sweco 2023

DIGITAALINEN OPASTUS

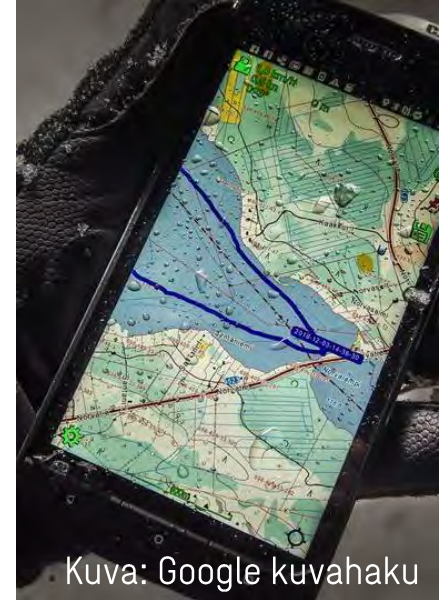
Digitaalinen opastuskokonaisuus toteutetaan Zoneatlaksen ylläpitämälle paikkatietopohjaiselle, maksulliselle alustalle. Zoneatlaksen alusta on alueen virallinen kanava asiakasviestinnän, ylläpidon ja kehittämistoimenpiteiden koordinoinnin osalta. Alusta jakaantuu kahteen tasoon seuraavasti:

1) **Käyttäjätaso:** Olemassa olevien reittien esittelemiseen käytettävä digitaalinen karttapalvelu

- Kaksi toisistaan erillistä karttapohjaa kesä- ja talvikauden reittitietoja varten
- Teksti- ja kuvamuotoista esittelyä reiteistä (mm. reittikuvaus, reittien vaativuusluokittelu) ja sen varrella olevista kohteista/palveluista (mm. taukopaikat, nähtävyydet)
- Esittelee keskeiset palveluntuottajat (mm. välinevuokraus, ohjelma- ja ravintolapalvelut)
- Sisältää selkeästi eritellyn kohde- ja lajiryhmä kohtaisen tiedon
- Mahdollistaa käyttäjälähtöisen datan suodattamisen
- Tarjoaa ladattavan GPX-reittitiedon reittikohtaisesti
- Kertoo ajankohtaisen kunnossapitotiedon
- Antaa ohjeet mm. taukopaikkojen käyttöä varten sekä palautteiden keräämiseen liittyen

2) **Ylläpitotaso:** Alusta reittien kehittämistoimenpiteiden listaamiseksi ja sijoittamiseksi kartalle

- Opasteet: Sisältää opasteiden viralliset sijaintitiedot sekä ajankohtaisen tiedon opastuksen tilanteesta (mm. purettavista, kehitettävistä/uusittavista ja kokonaan uusista opasteista)
 - Kehittäminen: Pohjaan merkitään reittipohjien kestäväointiin, parantamiseen ym. liittyvät huomiot sekä kirjataan taukopaikkojen kehittämiseen, huoltoon ym. liittyvät toimenpiteet (tehtävien muodossa)
 - Virallinen alusta mihin kootaan kaikki reittikehittämisen koordinointiin liittyvä tieto
- Tahkon Kehitys Oy linjaa ylläpidon ja resursoinnin digitaalisen kartan suhteen sekä vastuutahon havaintojen ja muutosten viemisestä digiaineistoon (ylläpitotasolla)

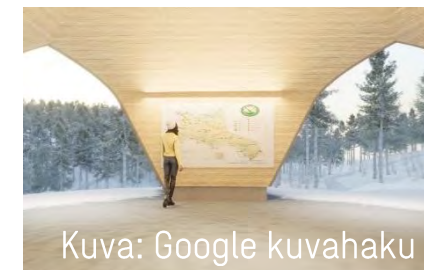

Kuva: Google kuvahaku

FYYSINEN OPASTUS

Fyysiseen opastuskokonaisuuteen kuuluvissa maastomerkinnöissä käytetään seuraavaa sisältöä:

- **Koontiopaste/infotaulu (ml. lähtöportit alueelle) sekä reittiopaste:**
 - Reitin, paikan tai risteyksen nimi sekä ”Olet tässä” –merkintä
 - Karttakuva kattaen lähialueet ja pääkohteet, reittiviivat ja etäisyydet, kartan mittakaava ja mittakaavajana
 - Kohteiden nimet ja reittien värikoodaus (yhteneväiset viitoituksen kanssa)
 - Käytetyt symbolit ja niiden selitykset (sallitut lajit ja palvelut)
 - Pelastautumisohjeet ja paikannuspisteet
 - Lisäksi voi olla tarinallistettua yleistekstiä reitistä/alueen kohteista ja niiden erityispiirteistä
- **Suuntaopasteet ja vahventeet:**
 - Reitin nimi, kulkusuunta, etäisyydet
 - Symbolit, reittien värikoodaus
- **Lähtöpisteet:**
 - Huutavanholman ja Mäkiaution rotkon nykyiset porttirakenteet säilytetään
 - Vastaava porttirakenne suositellaan toteutettavaksi Tahkon portaiden ylä- ja alapäähän
 - Tahkon keskustaan (esim. torin yhteyteen) tulisi toteuttaa ”kaikkien reittien lähtöpiste”, jossa voisi olla myös viittoja kauempiin kohteisiin

Kuva: Google kuvahaku

OPASTEIDEN SIJOITUSSUUNNITELMA

Opasteiden sijoittamisen yleiset periaatteet Tahkon alueella:

- Suunnitelma opasteiden sijoittamisesta reiteille toteutetaan Zoneatlaksen digitaaliseen karttapohjaan luodulla ylläpito-alustalla
 - Tänne tulee maastossa tehtyjen paikkatietopohjaisten kuratointien pohjalta kaikki tieto opasteiden sijoittamisesta.
 - Lisäksi alustalla ylläpidetään opasteiden ajankohtaista tilannetietoa mm. purettavien, kehitettävien/uusittavien ja kokonaan uusien opasteiden päivittämisen osalta.
- Opasteiden sijoittelussa maastoon huomioidaan lisäksi seuraavat asiat:
 - Opasteiden havaittavuus huomioiden eri lajien toisistaan poikkeavat opastus- ja sijoittelutarpeet (vrt. esim. kävely ja maastopyöräily)
 - Opasteiden havaittavuus luonnonmateriaalien pinnoilla, jos reiteillä käytettäville vahvenneopasteille ei ole kaikissa kohteissa käytössä erillisiä opastetolppia
 - Opasteet eivät estä liikkumista reitillä eivätkä ole asetettu vaarallisesti esim. mutkiin
 - Opasteiden korkeuden huomioiminen luettavuuden kannalta niin kesällä kuin talvella
 - Kattavampien opasteiden sijoittaminen risteyksiin ja reittien keskeisiin solmukohtiin
 - Suuntaopasteiden riittävä määrä ja tiheys reitin varrella
 - Eri kohteita (mm. taukopaikat, luonnonsuojelualueet, monikäyttöreitit) ja niiden käyttöä koskevat ohjeistukset/rajoitukset merkitään maastoon

Kuva: Google kuvahaku

OPASTEIDEN SIJOITUSSUUNNITELMA

Käytettävien opasteiden sijoittamisen periaatteet Tahkolla ovat seuraavat:

- **Lähtöportti:** Reittien keskeisissä aloituspisteissä.
- **Koontiopasteet ja infotaulut:** Reittien keskeisissä solmukohdissa, jossa yhdistyy useampi reitti. Lisäksi kohteissa, joissa halutaan kertoa tarinaa tai muuta tarkempaa (lisä)tietoa. Opastaulujen sijoittaminen määritellään investointisuunnitelmaan sisältyvässä sijoittelusuunnitelmassa
- **Reittiopasteet (karttapohjainen tauluopaste):** Reittien tai teiden risteyksissä, joissa on riski ajautua väärälle reitille tai jokin muu tarve tarkemmalle opastukselle. Lisäksi reittiopasteita käytetään taukopaikoilla.
- **Suuntaopaste:** Reittien tai teiden risteyksissä, joissa ei ole välitöntä eksymisvaaraa tai muuta tarvetta tarkemmalle opastukselle. Lisäksi sopivin välimatkoin reitin varrella kertomassa matkan edistyminen ja välimatkat eri kohteisiin.
- **Reittivahventeet/-merkintä:** Riittävän tiheästi reitin varrella varmistamaan reitillä pysyminen.
- **Erikoisopasteet:** Tarpeen mukaan lajikohtaisesti sijoiteltuna reitin varrelle.
- **Palveluopasteet:** Reitin varrella olevien palveluiden mukaisesti sijoiteltuna reitin varrelle.

Kuva: Google kuvahaku

TALVIREITTIENTEN OPASTUS JA YLLÄPITO

Talvireittien opastuksen ja ylläpidon periaatteet Tahkon alueella:

- Reittien kehittäminen ei saa vaarantaa rinnetoimintoja ja talvireitit ohjataan rinnealueiden ulkopuolelle
- Jääreittejä merkitään ja ylläpidetään kelien niin salliessa ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden
- Latujen opastus ja ylläpito:
 - Latujen opasteet uusitaan (sininen, metalliviitta ja teräsrunkoinen tolppa betonijalustaan)
 - Latujen opastus sisältää Tahkon ladut, yhdysladun Nilsiään ja Halssin hiihtokeskuksen ladut
 - Latujen varteen tulee uusia opastauluja taukopaikoille ja keskeisiin risteyskohtiin, kaikki vanhat opasteet poistetaan
 - Latujen ylläpito säilytetään nykyisellä toimijalla
- Talvipyöräily:
 - Talvipyöräilyreitti (n. 12 km) säilytetään ja opastetaan nykyisellä paikallaan
 - Suositellaan, että välillä Tahkolahti-Nallelaavu reitti on monikäyttöreitti, mutta Nallelaavulta eteenpäin (etelän suuntaan) reitti on ainoastaan pyöräilijöiden käytössä ja kävely reitillä kielletään
 - Reitin varteen sijoitetaan risteyskohtiin ja jyrkkiin mutkiin näkyviä reittiopasteita, joissa on suuntanuoli ja talvipyöräilyn symboli

TURVALLISUUS

Riskien arviointi Tahkon reitistöjen osalta:

- Reittikokonaisuuden (ml. opastus) suunnittelussa tulee huomioida kytkentä alueen yleisiin turvallisuus- ja pelastussuunnitelmiin seuraavien keskeisten osa-alueiden osalta:
 - Eksymisen estäminen: Oleellisimpina asioina tarpeen mukaiset eri lajien ominaispiirteet huomioivat reittimerkinnät sekä paikkatiedon ja kohteiden välisten etäisyyksien tuominen selkeästi esille opasteissa. Lisäksi luodaan kirjalliset toimintaohjeet eksymisen varalle. Nämä ovat esillä digitaalisissa kanavissa sekä reittien lähtö- ja taukopaikoilla.
 - Pelastautuminen: Pelastuspisteet kartalla (fyysiset opasteet ja digitaalinen kartta), lisäksi taukopaikoilla ja koontiopasteissa/infotauluissa kirjalliset pelastautumisen toimintaohjeet hätätilanteille (sis. hätänumero, kohteen tunnistetiedot nimenä, lähimpänä osoitteena ja koordinaatteina sekä selkeinä 'toimi näin' ohjeina ensiaputilanteille ja tulipaloille.
 - Yleiset pelisäännöt: Riittävällä tasolla avattuna alueelliset toimintaohjeet lajikohtaisten reittien käyttöön, poluilla pysymiseen/niiltä poistumiseen, leiriytymiseen, taukopaikkojen käyttöön ja huoltoon, tulentekoon, roskien keräämiseen ja luonnon (kasvien/eläinten) koskemattomuuteen liittyen. Lisäksi hyvä kertoa yleinen retkeilyetiketti, palautteiden keräämisen toteuttaminen ja kokonaisuudesta vastaavan tahon yhteystiedot.
- Kaikki kytkennät turvallisuuteen ja pelastautumiseen liittyen tulee tehdä yhteistyössä Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon Pelastustoimen kanssa. Lisäksi turvallisuuteen ja pelastukseen liittyvät kokonaisuudet integroidaan Tahkon alueen jo olemassa oleviin pelastussuunnitelmiin.

SOS 112
Paikannuspiste
Location
Kolari
Ihmisen rinki
67° 35.00 N
24° 12.30 E

**TOIMINTAOHJEITA
HÄTÄTILANTEIDEN
VARALLE**

Jos tarvitset pelastuslaitoksen, poliisin tai
sairaankuljetuksen apua, soita hätänumeroon **112**

Tämän kiinteistön osoite on:
Hiihtomajantie 90, Kalajoki

Tilaisuuden ensiapu- ja turvallisuusvastaava
Esko Valikainen 0400-907335 / Kalajoen SPR 050-5112446

Ensiaputilanteessa toimi näin:

- Tee nopea tilannearvio, selvitä mitä on tapahtunut
- Estä lisävammat
- Pelasta vaarassa olevat
- Hälytä lisäapua hätänumerosta **112** ja ilmoita tilaisuuden järjestäjille.
- Aloita ensiapu omien kykyjesi mukaisesti
- Jos potilaan tila muuttuu merkittävästi, ilmoita siitä hätäkeskukselle (sieltä tieto välittyy sairaankuljetukselle).

Tulipalotilanteessa toimi näin:

- Pelasta välittömässä vaarassa olijat
- Sammuta heti jos mahdollista
- Rajoita suljemalla ovet ja ikkunat sekä ilmastointi
- Tee hätäilmoitus turvallisesta paikasta
- Opasta pelastuslaitoksen autot kohteeseen
- Mene kokoontumispaikalle

Rakennuksesta poistuttaessa kokoontumispaikka on:

Pihamaalla vähintään 50 m rakennuksista.

Pelastustapa

Ensiapuvälineet

Tulipalovälineet

Ensiapuvälineet

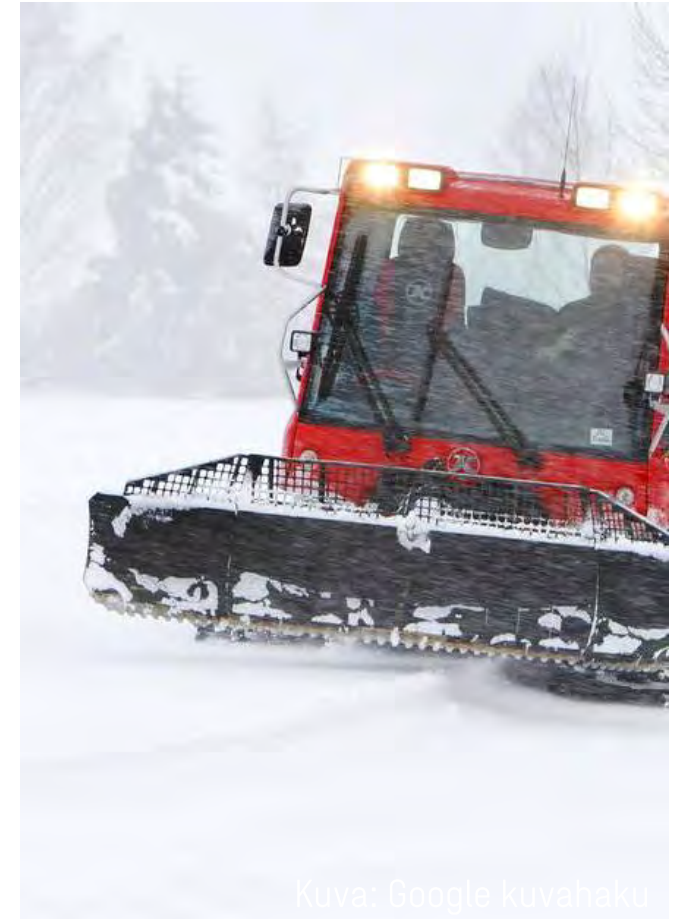
Tulipalovälineet

Kuva: Google kuvahaku

YLLÄPITOMALLI

Reittikokonaisuuden hallinnoinnin ja ylläpidon periaatteet Tahkon alueella:

- Kuopion kaupunki vastaa ylläpitosopimuksen laadinnasta ja tekee sopimuksen sulan maan reittien ylläpidosta vastaavan toimijan kanssa. Kaupunki tiedottaa reittien ylläpidon sopimustilanteesta Tahkon Kehitys Oy:tä
- Reittien ylläpidossa ja jatkuvassa kehittämisessä Tahkon Kehityksen ohella keskeisiä yhteistyösapuuolia ovat alueen yritykset, Tahkon kyläyhdistys ja muut paikalliset järjestöt. Reittien kehittämiseen voidaan hakea rahoitusta mm. kehityshankkeiden, paikallisen Leader ry:n ja Kuopion kaupungin talkooavustuksen kautta.
- Kuopion kaupungin ja reittien ylläpitäjän välisessä sopimuksessa määritellään mm. seuraavat asiat:
 - Sopimuksen tavoitteet
 - Sopimuksen sitovuus ja pysyvyys
 - Reitin ylläpitäjän velvollisuudet
 - Korvaus reittien ylläpidosta
- Reittien ylläpitoon liittyen on tärkeää sopia vielä käytännön asioista, kuten esimerkiksi jäte- ja polttopuuhuollon laajuudesta, huoltoväleistä, Tahkon rappusten huollosta jne.

Kuva: Google kuvahaku

OPASTUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opastuskokonaisuuden käytännön toteuttaminen Tahkon alueella:

- Meneillään oleva Tahkon reitistöt - SMART, SUSTAINABLE and SCENIC -hanke on suunnitteluhanke. Hankkeen toimenpiteillä määritellään opastuksen toteuttamisen periaatteet ja kehittämistarpeet. Hankkeen aikana ei kuitenkaan toteuteta opastukseen liittyviä investointeja tai rakentamista.
- Seuraavassa vaiheessa (nykyisen hankkeen jälkeen) suunnitteluhankkeessa luodun kokonaisuuden toteuttaminen vaiheistetaan ja hankkeistetaan.
- Hankkeistuksen pohjalta haetaan investointihanketta, jonka kautta saadulla rahoituksella mahdollistetaan suunnitteluhankkeen mukaisten kokonaisuuksien toteuttaminen.
- Investointihankkeessa on kevyt suunnitteluosio, joka sisältää opasteiden detaljitasoisen suunnittelun (layout, tekninen toteutus, sisältö) sekä opasteiden sijoittumissuunnitelman.
- Tahkon Kehitys Oy vastaa seuraavan vaiheen hankkeistamisesta sekä investointihankkeen valmistelusta ja rahoituksen hakemisesta.

Kuva: Google kuvahaku

KUSTANNUSARVIO

Kustannusarvio opastuksen toteutuksesta Tahkon alueella:

- Kustannusarvion perustana on Tahkolla toteutetut maastokäynnit ja niiden pohjalta laadittu opasteiden toteutustarve sekä paikallisten toimijoiden arviot opastetaulujen ja –viittojen määristä
- Rahasmäen reitillä toteutetaan reitin kestäväointi sorastamalla ja johtamalla rumpuputkilla sade- ja sulamisvedet pois reitiltä
- Opastetaulujen tarvittava lukumäärä on arvioitu yhteisessä työpajassa. Opastetauluja tullaan sijoittamaan lähtöpisteisiin, taukopaikkojen yhteyteen ja keskeisiin risteyskohtiin
- Reittikohtainen opastus toteutetaan reitin vahvennemerkinnoilla (betonijalustalle sijoitettu teräspaalu, jossa alumiinikyltit molemmin puolin)
- Risteyskohtiin sijoitetaan sulan maan ja talvikauden opasteviitat. Talvikauden viitoituksessa (kustannusarviossa) on mukana Halssin hiihtokeskuksen latuopastus
- Kustannusarvioon ei sisälly taukopaikkarakenteiden uusimista eikä vesiretkeilyreittien opastusta